

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра біології, екології та методик їх навчання

Проректор з навчально-педагогічної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО
М. Боднар
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КАЛЕНДАР ЕКОЛОГІЧНИХ СВЯТ: ІДЕЇ, ФОРМАТИ, ЗАХОДИ

рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

галузь знань **Е Природничі науки, математика та статистика**

спеціальність **Е2 Екологія**

освітньо-професійна програма **Екологія**

Робоча програма освітнього компоненту «Календар екологічних свят: ідеї, формати, заходи» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю Е2 Екологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. Кременець, 2025. 16 с.

Розробник програми:

Галаган О.К., доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання, кандидат біологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри біології, екології та методик їх навчання

Протокол № 1 від „1” вересня 2025 року

Завідувач кафедри

О. Кратко

1. Вступ

Анотація. Освітній компонент «Календар екологічних свят: ідеї, формати, заходи» спрямований на формування екологічної культури та свідомості здобувачів освіти через вивчення екологічних свят, їх історії, значення, методів популяризації та організації природоохоронних заходів. Серед завдань курсу: ознайомлення з екологічними святами, їх впливом на формування екологічної культури, розвиток навичок екопросвітницької діяльності, вивчення сучасних методик організації екологічних заходів, розробка та реалізація студентами власних екологічних проєктів, аналіз ефективності екологічних ініціатив, формування громадської відповідальності та залучення суспільства до природоохоронної діяльності. Курс має еколого-натуралістичне спрямування, здобувачі освіти можуть створювати власні творчі проєкти, брати участь у конкурсах та природоохоронних акціях.

Ключові слова: календар, екологічні свята, ідеї, формати, заходи, природоохоронні акції, екопросвітництво.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика	Вибірковий освітній компонент	
	Спеціальність Е2 Екологія		
Модулів – 3	Освітньо-професійна програма Екологія	Курс	
Змістових модулів – 4		I	I
Загальна кількість годин – 120 год.		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 3,7 год.	Освітній рівень Другий (магістерський)	Лекції	
		26 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		26 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		68 год.	102 год.
		Форма контролю	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 52/68 (43,3% / 56,7%).

для заочної форми навчання – 18/102 (15% / 85%).

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета освітнього компонента. Формування у здобувачів вищої освіти екологічної культури, свідомого та відповідального ставлення до природи, готовності до природоохоронної та екопросвітницької діяльності шляхом вивчення історії, змісту та значення екологічних свят і тематичних екологічних дат, опанування сучасних форм і методів організації екологічних заходів, розроблення та реалізації власних природоохоронних та просвітницьких проєктів.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з поняттям, структурою та значенням екологічного календаря, історією виникнення і розвитку екологічних свят та тематичних природоохоронних дат;
- формування розуміння ролі екологічних свят у екологічній освіті, вихованні, формуванні екологічної культури та екологічної свідомості;
- ознайомлення з міжнародними, національними та регіональними екологічними датами, їх тематикою та природоохоронним значенням;
- формування знань про сучасні форми, методи та технології екологічного просвітництва;
- розвиток умінь добирати відповідні форми екологічних заходів залежно від їх мети, тематики, цільової аудиторії та умов проведення;
- формування практичних навичок планування, організації та проведення екологічних акцій, кампаній, конкурсів, квестів, фестивалів, виставок, майстер-класів, екскурсій та інших природоохоронних заходів;
- розвиток навичок використання цифрових технологій, соціальних мереж, мультимедійних засобів та інструментів штучного інтелекту для екологічної комунікації та популяризації природоохоронних ініціатив;
- формування навичок розроблення, реалізації та презентації власних екологічних і творчих проєктів;
- залучення здобувачів освіти до практичної природоохоронної діяльності, екологічного волонтерства, конкурсів, акцій та інших громадських екологічних ініціатив;
- розвиток навичок екологічної комунікації, командної роботи, партнерської взаємодії із закладами освіти, природоохоронними установами, громадськими організаціями та представниками громади;
- формування вміння аналізувати та оцінювати ефективність екологічних заходів і просвітницьких кампаній, визначати їх результати та шляхи вдосконалення;
- розвиток здатності застосовувати набуті знання та практичні навички для організації еколого-натуралістичної, природоохоронної та просвітницької діяльності на локальному рівні;
- виховання громадської відповідальності, ініціативності та готовності до особистої і колективної участі у збереженні біорізноманіття, природних ресурсів та довкілля.

Вивчення навчальної дисципліни «Фітоценологія» дасть змогу здобувачу вищої освіти підсилити такі компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК04. Здатність розробляти та управляти проєктами.
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Фахові компетентності

ФК9. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.

ПР05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПР08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Вступ до екологічного календаря.

Тема 1. Поняття екологічного календаря та його роль у формуванні екосвідомості.

Поняття екологічного календаря. Екологічні, природоохоронні та міжнародні тематичні дати. Історія виникнення та розвитку екологічних свят. Міжнародні, національні та регіональні екологічні дати. Класифікація екологічних свят за тематикою. Екологічний календар як інструмент екологічної освіти та просвітництва. Значення екологічних дат для формування екологічної культури, відповідального ставлення до природи та сталого способу життя. Сучасні тенденції розвитку екологічного календаря. Роль екологічних дат у приверненні уваги суспільства до глобальних і локальних екологічних проблем.

Тема 2. Значення екологічних свят для екологічної освіти та виховання.

Поняття екологічної культури та екологічної свідомості. Екологічні цінності, знання, ставлення та поведінка. Формування відповідального ставлення до природного середовища. Екологічно відповідальна поведінка особистості. Екологічна освіта і виховання. Екопросвітницька діяльність та її роль у формуванні екологічної культури. Екологічне волонтерство та громадська активність. Взаємозв'язок екологічної культури з принципами сталого розвитку та відповідального споживання.

Тема 3. Основні концепції екопросвітництва та комунікації

Поняття екологічного просвітництва. Основні принципи організації екопросвітницької діяльності. Інформаційні, просвітницькі, інтерактивні та практичні форми екологічної освіти. Лекції, бесіди, тематичні заняття, виставки, екскурсії, акції, флешмоби, квести, вікторини, конкурси, майстер-класи. Інтерактивні методи екологічної освіти. Екопросвітницькі кампанії. Використання цифрових технологій, соціальних мереж, мультимедійного контенту та штучного інтелекту в екологічному просвітництві.

Змістовий модуль II. Екологічні дати та їх значення.

Тема 4. Осінні екологічні дати.

Екологічні дати вересня, жовтня та листопада. Всесвітній день прибирання. Всесвітній день туризму та його екологічний аспект. Всесвітній день захисту тварин. Міжнародний день охорони природи. Всесвітній день ґрунтів та інші тематичні дати осіннього періоду. Екологічні проблеми, пов'язані зі збереженням біорізноманіття. Охорона дикої природи. Екологічні акції на підтримку тварин і рослин. Ідеї природоохоронних заходів до осінніх екологічних дат. Використання локального природного матеріалу та краєзнавчого компонента.

Тема 5. Зимові екологічні дати.

Екологічні дати грудня, січня та лютого. Міжнародний день гір. Всесвітній день ґрунтів. Міжнародний день біологічного різноманіття та інші тематичні дати зимового періоду. Зимові підгодовування птахів. Допомога диким тваринам у зимовий період. Охорона лісів та природних екосистем. Екологічно відповідальні новорічні та зимові традиції. Рациональне використання природних ресурсів. Екологічні майстер-класи, акції з виготовлення годівниць, спостереження за зимуючими птахами та інші практичні форми діяльності.

Тема 6. Весняні екологічні дати.

Екологічні дати березня, квітня та травня. Всесвітній день дикої природи. Міжнародний день лісів. Всесвітній день води. Міжнародний день Матері-Землі. Всесвітній день охорони праці та його екологічні аспекти. Міжнародний день біологічного різноманіття. Проблеми збереження водних ресурсів, лісів і ґрунтів. Весняні природоохоронні акції. Озеленення та благоустрій територій. Спостереження за сезонними явищами природи. Організація екологічних кампаній, прибирань територій, висаджування дерев і кущів, заходів зі збереження біорізноманіття.

Тема 7. Літні екологічні дати.

Екологічні дати червня, липня та серпня. Всесвітній день довкілля. Всесвітній день океанів. Всесвітній день боротьби з опустелюванням і посухою. Міжнародний день біорізноманіття та інші тематичні дати. Проблеми зміни клімату, забруднення довкілля,

деградації земель та збереження водних екосистем. Екологічний туризм. Охорона природно-заповідного фонду. Природоохоронна діяльність у літній період. Проведення польових екологічних досліджень, екологічних стежок, природничих екскурсій, екофестивалів та просвітницьких кампаній.

Змістовий модуль III. Екологічні заходи: організація і проведення.

Тема 8. Формати екологічних заходів: фестивалі, конкурси, квести, майстер-класи.

Класифікація екологічних заходів. Екологічна акція, кампанія, флешмоб, фестиваль, конкурс, виставка, квест, вікторина, майстер-клас, екологічний урок, екскурсія, екомарафон. Вибір формату відповідно до мети, цільової аудиторії та екологічної проблематики. Структура екологічного заходу. Планування, організація та проведення заходу. Розподіл обов'язків між учасниками. Матеріально-технічне забезпечення. Розроблення сценаріїв екологічних заходів для дітей, молоді та широкої громадськості.

Тема 9. Використання соціальних мереж та цифрових технологій у популяризації екологічних свят.

Цифрове екологічне просвітництво. Соціальні мережі як засіб популяризації природоохоронної діяльності. Створення інформаційних повідомлень, постерів, інфографіки, відеороликів та презентацій. Онлайн-квести, вікторини та інтерактивні завдання. Використання Canva, Padlet, Google Forms, LearningApps, Kahoot та інших цифрових інструментів. Використання геоінформаційних сервісів та цифрових карт. Штучний інтелект в організації екологічних кампаній. Правила створення ефективного екологічного контенту та цифрової екокомунікації.

Тема 10. Роль громадських організацій та бізнесу у підтримці екологічних ініціатив.

Поняття та принципи екологічної комунікації. Цільові аудиторії екологічних заходів. Взаємодія закладів освіти, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, природоохоронних установ, бізнесу та громадськості. Екологічне волонтерство. Громадські природоохоронні ініціативи. Партнерські проекти. Інформаційна кампанія та робота із засобами масової інформації. Приклади співпраці з природоохоронними територіями, ботанічними садами, громадськими організаціями та екологічними центрами.

Змістовий модуль IV. Практична екологічна діяльність

Тема 11. Проектна діяльність: створення та реалізація власних екологічних подій. Оцінка ефективності природоохоронних заходів.

Поняття та структура екологічного проекту. Визначення екологічної проблеми. Формулювання мети, завдань та очікуваних результатів. Визначення цільової аудиторії. Планування заходів та ресурсів. Розроблення календаря реалізації проекту. Інформаційний супровід. Організація та проведення екологічної події. Документування результатів. Презентація екологічного проекту. Розроблення здобувачами власних проєктів до екологічних дат та їх реалізація в закладі освіти, громаді або природоохоронній установі.

Тема 12. Співпраця з міжнародними екологічними організаціями та участь у конкурсах.

Всеукраїнські та міжнародні екологічні конкурси, акції, флешмоби й освітні кампанії. Умови участі та вимоги до конкурсних матеріалів. Підготовка творчих робіт, дослідницьких проєктів, відео, презентацій, плакатів та інших конкурсних матеріалів. Організація студентських природоохоронних ініціатив. Екологічне волонтерство. Підготовка та реалізація студентських творчих робіт для участі в актуальних екологічних конкурсах, акціях і проєктах.

Тема 13. Оцінювання ефективності екологічних заходів та ініціатив.

Поняття ефективності екологічної просвітницької діяльності. Критерії та показники результативності екологічних заходів. Кількісні та якісні методи оцінювання. Анкетування, опитування, спостереження, аналіз активності учасників, оцінювання інформаційного охоплення. Визначення рівня сформованості екологічних знань, ставлень та поведінкових установок. Аналіз результатів реалізації екологічного проєкту. Виявлення проблем та способів удосконалення. Підготовка підсумкового звіту про реалізований екологічний захід або проєкт. Розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності екопросвітницької діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	індз	с.р.		л	п	індз	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль I. Вступ до екологічного календаря										
1. Поняття екологічного календаря та його роль у формуванні екосвідомості.	8	2	2		4	28	2	2		24
2. Значення екологічних свят для екологічної освіти та виховання.	8	2	2		4					
3. Основні концепції екопросвітництва та комунікації	8	2	2		4					
Змістовий модуль II. Екологічні дати та їх значення										
4. Осінні екологічні дати.	9	2	2		5	30	4	2		24
5. Зимові екологічні дати.	9	2	2		5					
6. Весняні екологічні дати.	9	2	2		5					
7. Літні екологічні дати.	9	2	2		5					
Змістовий модуль III. Екологічні заходи: організація і проведення										
8. Формати екологічних заходів: фестивалі, конкурси, квести, майстер-класи.	9	2	2		5	28	2	2		24
9. Використання соціальних мереж та цифрових технологій у популяризації екологічних свят.	9	2	2		5					
10. Роль громадських організацій та бізнесу у підтримці екологічних ініціатив.	9	2	2		5					
Змістовий модуль IV. Практична екологічна діяльність										
11. Проєктна діяльність: створення та реалізація власних екологічних подій. Оцінка ефективності природоохоронних заходів.	9	2	2		5	28	2	2		24
12. Співпраця з міжнародними екологічними організаціями та участь у конкурсах.	9	2	2		5					
13. Оцінювання ефективності екологічних заходів та ініціатив	9	2	2		5					
ІНДЗ	6			6		6			6	
Усього годин	120	26	26	6	62	120	10	8	6	96

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття екологічного календаря та його роль у формуванні екосвідомості.	2
2	Значення екологічних свят для екологічної освіти та виховання.	2
3	Основні концепції екопросвітництва та комунікації	2
4	Осінні екологічні дати.	2
5	Зимові екологічні дати.	2
6	Весняні екологічні дати.	2
7	Літні екологічні дати.	2
8	Формати екологічних заходів: фестивалі, конкурси, квести, майстер-класи.	2
9	Використання соціальних мереж та цифрових технологій у популяризації екологічних свят.	2
10	Роль громадських організацій та бізнесу у підтримці екологічних ініціатив.	2
11	Проектна діяльність: створення та реалізація власних екологічних подій. Оцінка ефективності природоохоронних заходів.	2
12	Співпраця з міжнародними екологічними організаціями та участь у конкурсах.	2
13	Оцінювання ефективності екологічних заходів та ініціатив	2
	Разом	26

7. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **денної форми навчання (68 год.):**

1. Підготовка до аудиторних занять: 0,5 год. на 1 год. аудиторних занять ($0,5 * 52 \text{ год.} = 26 \text{ год.}$).
2. Підготовка до підсумкового тестування: 2,5 год. на 1 еврикредит ($2,5 * 4 = 10 \text{ год.}$).
3. Виконання індивідуального завдання: 6 год.
4. Опрацювання окремих питань програми, які не викладаються на лекціях: 2 год. на частину теми ($2 * 13 = 26 \text{ год.}$).

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **заочної форми навчання (102 год.):**

1. Підготовка до аудиторних занять: 2 год. на 1 год. аудиторних занять ($2 * 18 \text{ год.} = 36 \text{ год.}$).
2. Підготовка до підсумкового тестування: 2 год. на 1 еврикредит ($2 * 4 = 8 \text{ год.}$).
3. Виконання індивідуального завдання: 6 год.
4. Опрацювання окремих питань програми, які не викладаються на лекціях: 4 год. на частину теми ($4 * 13 = 52 \text{ год.}$).

№ з/п	Назва змістового модуля та теми	Кількість годин
1.	Значення екологічних дат для формування екологічної культури, відповідального ставлення до природи та сталого способу життя. Сучасні тенденції розвитку екологічного календаря. Роль екологічних дат у приверненні уваги суспільства до глобальних і локальних екологічних проблем.	2/4*
2.	Екологічне волонтерство та громадська активність. Взаємозв'язок екологічної культури з принципами сталого розвитку та відповідального споживання.	2/4*

3.	Інтерактивні методи екологічної освіти. Екопросвітницькі кампанії. Використання цифрових технологій, соціальних мереж, мультимедійного контенту та штучного інтелекту в екологічному просвітництві	2/4*
4.	Ідеї природоохоронних заходів до осінніх екологічних дат. Використання локального природного матеріалу та краєзнавчого компонента	2/4*
5.	Раціональне використання природних ресурсів. Екологічні майстер-класи, акції з виготовлення годівниць, спостереження за зимуючими птахами та інші практичні форми діяльності.	2/4*
6.	Весняні природоохоронні акції. Озеленення та благоустрій територій. Спостереження за сезонними явищами природи. Організація екологічних кампаній, прибирань територій, висаджування дерев і кущів, заходів зі збереження біорізноманіття.	2/4*
7.	Природоохоронна діяльність у літній період. Проведення польових екологічних досліджень, екологічних стежок, природничих екскурсій, екофестивалів та просвітницьких кампаній.	2/4*
8.	Планування, організація та проведення заходу. Розподіл обов'язків між учасниками. Матеріально-технічне забезпечення. Розроблення сценаріїв екологічних заходів для дітей, молоді та широкої громадськості	2/4*
9.	Використання геоінформаційних сервісів та цифрових карт. Штучний інтелект в організації екологічних кампаній. Правила створення ефективного екологічного контенту та цифрової екокомунікації.	2/4*
10.	Партнерські проєкти. Інформаційна кампанія та робота із засобами масової інформації. Приклади співпраці з природоохоронними територіями, ботанічними садами, громадськими організаціями та екологічними центрами	2/4*
11.	Презентація екологічного проєкту. Розроблення здобувачами власних проєктів до екологічних дат та їх реалізація в закладі освіти, громаді або природоохоронній установі.	2/3*
12.	Організація студентських природоохоронних ініціатив. Екологічне волонтерство. Підготовка та реалізація студентських творчих робіт для участі в актуальних екологічних конкурсах, акціях і проєктах.	2/4*
13.	Аналіз результатів реалізації екологічного проєкту. Виявлення проблем та способів удосконалення. Підготовка підсумкового звіту про реалізований екологічний захід або проєкт. Розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності екопросвітницької діяльності.	2/4*
Разом		26 / 52*

Примітка. 4* – заочна форма.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час самостійної роботи та на практичних заняттях

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового

взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

8. Індивідуальні завдання

ІНДЗ виконується у форматі індивідуального екологічного проєкту, який складається з короткого теоретичного обґрунтування, практичного продукту та його презентації. Це безпосередньо пов'язує ІНДЗ із темами 11–13 програми – розробленням, реалізацією та оцінюванням ефективності екологічних заходів. Наприклад:

- розроблення сценарію екологічного заходу;
- створення екологічного квесту;
- створення екологічної гри або вікторини;
- розроблення екологічної акції;
- створення плаката, буклета, інфографіки чи серії постів до екологічної дати;
- створення відеоролика або цифрової кампанії;
- розроблення екологічної стежки;
- створення авторського екологічного календаря;
- розроблення та реалізація власного природоохоронного проєкту;
- підготовка роботи для участі у всеукраїнському чи міжнародному екологічному конкурсі.

Тематика ІНДЗ

1. Екологічний календар як інструмент формування екологічної культури та свідомості.
2. Історія виникнення та розвиток міжнародних екологічних свят.
3. Екологічні свята як форма екологічної освіти та просвітництва.
4. Екологічні дати України: історія, значення та можливості використання в освітній діяльності.
5. Екологічні свята, присвячені збереженню біорізноманіття: зміст та форми популяризації.
6. Екологічні дати, присвячені охороні рослинного світу: ідеї природоохоронних заходів.
7. Екологічні свята та акції на підтримку охорони тваринного світу.
8. Екологічні дати, присвячені водним ресурсам: розроблення екопросвітницького заходу.
9. Всесвітній день довкілля: історія, тематика та можливості організації локальної екологічної кампанії.
10. Міжнародний день лісів: ідеї та формати природоохоронних заходів.
11. Міжнародний день біологічного різноманіття: сучасні проблеми та форми екологічного просвітництва.
12. Всесвітній день води: розроблення сценарію екологічної акції для здобувачів освіти.
13. Міжнародний день Матері-Землі: екологічні проблеми та практичні природоохоронні ініціативи.
14. Міжнародний день гір: екологічна освіта та охорона гірських екосистем.

15. Екологічні свята осіннього періоду: можливості організації еколого-натуралістичних заходів.
16. Зимові природоохоронні акції: допомога та охорона зимуючих птахів.
17. Весняні екологічні акції: можливості залучення молоді до охорони природи.
18. Літні екологічні кампанії: охорона природних екосистем та відповідальний відпочинок.
19. Екологічний квест як сучасна форма екологічної освіти. Розроблення власного квесту.
20. Екологічний фестиваль: концепція, структура та сценарій проведення.
21. Екологічний флешмоб як інструмент привернення уваги громадськості до природоохоронної проблеми.
22. Екологічний конкурс: розроблення положення та завдань для учасників.
23. Екологічний майстер-клас як форма практичного екологічного просвітництва.
24. Екологічна виставка: тематична концепція, інформаційні матеріали та інтерактивні елементи.
25. Екологічна екскурсія та екологічна стежка як форми еколого-натуралістичної освіти.
26. Використання соціальних мереж для популяризації екологічних свят та природоохоронних акцій.
27. Створення цифрової екологічної кампанії до тематичної екологічної дати.
28. Використання Canva, Padlet, LearningApps, Kahoot та інших цифрових інструментів в екологічному просвітництві.
29. Використання штучного інтелекту для підготовки та популяризації екологічних заходів.
30. Екологічний контент у соціальних мережах: види, принципи створення та способи підвищення його ефективності.
31. Екологічне волонтерство як форма громадської природоохоронної діяльності.
32. Співпраця закладу освіти та природоохоронних установ у проведенні екологічних заходів.
33. Роль громадських організацій у популяризації екологічних свят та природоохоронних ініціатив.
34. Екологічні заходи на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду.
35. Природоохоронні акції в громаді: аналіз досвіду та розроблення власної ініціативи.
36. Екологічна кампанія з популяризації сортування та зменшення кількості відходів.
37. Екологічна кампанія з популяризації відповідального споживання.
38. Екологічна акція зі збереження біорізноманіття локальної території.
39. Фенологічні спостереження як основа еколого-натуралістичної діяльності.
40. Розроблення авторського екологічного календаря для закладу освіти або територіальної громади.
41. Розроблення календаря природоохоронних заходів для закладу освіти на навчальний рік.
42. Авторський екологічний проєкт до обраної міжнародної або національної екологічної дати.
43. Розроблення та реалізація екологічної акції в закладі освіти або громаді.
44. Розроблення інформаційної кампанії з популяризації обраного екологічного свята.
45. Оцінювання ефективності екологічного заходу: критерії, показники та методи.

Вимоги щодо виконання ІНДЗ

Навчально-дослідна робота повинна складатися зі змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаної літератури.

У вступі слід:

- а) обґрунтувати актуальність теми;
- б) показати ступінь розробленості даної теми, здійснити аналіз сучасного стану дослідження проблеми;
- в) поставити завдання дослідження.

В основній частині потрібно висвітлити основний матеріал теми навчальної роботи, викласти факти, ідеї, результати досліджень в логічній послідовності, обґрунтувати власну

позицію, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначити шляхи вирішення досліджуваної проблеми, розглянути тенденції подальшого розвитку даного питання. Практичну частину (за наявності) необхідно представити у вигляді результатів власних досліджень, із статистичною обробкою даних.

У висновках потрібно представити результати дослідження, підвести його підсумки.

Список використаної літератури подавати згідно вимог.

В тексті реферату слід посилається на список літератури, вказуючи при цьому в квадратних дужках номер джерела у списку використаної літератури і сторінки, які використанні для написання роботи за таким зразком: [1, С. 25-32].

Обсяг реферату 6-8 сторінок, друкований (формат А-4; інтервал 1,5; розмір шрифту – 14).

Роботу потрібно виконати на окремих аркушах, які необхідно скріпити. На титульному аркуші слід вказати прізвище, ім'я та по-батькові студента, курс, групу, спеціальність. Текст роботи повинен бути чітким, розбірливим, з пронумерованими сторінками. Робота може бути виконана у формі презентаційної доповіді.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Макс. к-сть балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану дослідження	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	7 балів
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	1 бал
Разом		15 балів

Примітка. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за виконання ІНДЗ становить 15 балів. Не виконання ІНДЗ оцінюється у 0 балів.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	12-15	Відмінно
Достатній	8-11	Добре
Середній	4-7	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

„Відмінно” відповідає **12-15** балам, ставиться: при виконанні ІНДЗ у повному обсязі, теоретична та практична (за наявності) частини не мають помилок; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам, робота виконана вчасно.

„Добре” відповідає **8-11** балам, ставиться якщо: ІНДЗ виконано в повному обсязі і не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

„Задовільно” відповідає **4-7** балам, ставиться, якщо ІНДЗ виконано не в повному обсязі; мають місце помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

„Незадовільно” відповідає **0-3** балам, виставляється якщо: ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку; оформлення не відповідає

вимогам; на запитання студент дає неправильні відповіді.

9. Методи навчання

Лекція, розповідь з елементами бесіди, інструктаж, самонавчання, практична робота, лекція-візуалізація, екскурсія.

10. Методи контролю

Усне та письмове опитування, презентація робіт, оцінювання практичних робіт, індивідуального завдання, підсумкове тестування.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1													Модуль 2	Модуль 3	Сума
Практичні роботи та самостійна робота 65 балів													ІНДЗ	Підсумковий тест	
T1 5	T2 5	T3 5	T4 5	T5 5	T6 5	T7 5	T8 5	T9 5	T10 5	T11 5	T12 5	T13 5	15 балів	20 балів	100 балів

Примітка. T1, T2 ... T14 – теми практичних занять.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка FX «2» («незадовільно») (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок.

Неформальна освіта

Результати, отримані здобувачем освіти у рамках неформальної освіти, можуть бути зараховані як частина освітнього процесу та прийняті до уваги під час оцінювання відповідних тем або модулів навчальної дисципліни, що дає змогу врахувати набуті знання та навички.

Відповідна кількість годин може бути зарахована здобувачу в результаті успішного проходження ним відкритого онлайн-курсу з теми дисципліни. Для цього здобувачу необхідно представити підтверджуючий документ (сертифікат) про успішне проходження онлайн курсу.

Академічна доброчесність. Виконання навчальних завдань здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту», чинних нормативно-правових актів та внутрішніх актів Академії з питань академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання, належно посилатися на використані джерела, дотримуватися норм авторського права та надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності. Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман та інші порушення академічної доброчесності є підставою для реагування відповідно до законодавства та внутрішніх актів Академії.

12. Методичне забезпечення

1. Електронні конспекти лекцій.
2. Методичні вказівки до практичних робіт.
3. Презентації для супроводу викладання лекційного матеріалу.
4. Методичні матеріали на платформі Moodle.

13. Рекомендована література

Основна література

1. Бондар О. І., Барановська В. Є., Єресько О. В. та ін. Екологічна освіта для сталого розвитку у запитаннях та відповідях : наук.-метод. посіб. для вчителів / за ред. О. І. Бондаря. Херсон : Грінь Д. С., 2015. 227 с.
2. Біологічні календарі: навчально-методичний посібник / за заг. ред. О. К. Галаган, О. В. Тригуби. Хмельницький: ФОП Цюпак А. А., 2021. 40 с. (40 вкладок).
3. Рибніков С.Р. Організація управління в екологічній діяльності : методич. рек. до практ. занять для студ. напряму підгот. 0708 "Екологія" ; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка" Луганськ : Вид-во ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2008. 101 с.
4. Салагор О.Г. Екологічний календар : початковий рівень: авторська програма. Чернівці, 2021. 15 с. Крисаченко В. С. Екологічна культура: теорія і практика. Київ : Заповіт, 1996. 352 с.
5. Петровська М. Екологічна культура : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 84 с.

Додаткова література

1. Дубовий В. І., Дубовий О. В. Екологічна культура : навч. посіб. Херсон : Грінь Д. С., 2016. 256 с.
2. Карук І. В., Стахова І. А., Казьмірчук Н. С. Екологічне виховання дітей: європейський підхід : навч. посіб. Вінниця : ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2024. 111 с.
3. Ілляш О. Е., Ганошенко О. М. Природоохоронне управління : навч. посіб. Ч. 1. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2022. 106 с.
4. Пустовіт Н. А. та ін. Екологізація освітнього простору сучасної загальноосвітньої школи : монографія. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 154 с.
5. Палмер Дж. Екологічна освіта у ХХІ столітті: теорія, практика, прогрес і перспективи. London : Routledge, 1998. 284 p.
6. UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. Paris : UNESCO, 2017.
7. UNESCO. Education for Sustainable Development: A Roadmap. Paris : UNESCO, 2020.

14. Інформаційні ресурси

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/> .
2. Український центр охорони кажанів. URL: <https://kazhan.org.ua/> .
3. WWF-Україна. URL: <https://wwf.ua> .
4. Українське товариство охорони птахів. URL: <https://birdlife.org.ua> .
5. Екологічний календар <https://www.dilovamova.com/index.php?page=142&calendar=ecology>
6. Бюро УГКЦ з питань екології <https://ecoburougcc.org.ua/index.php/ekologichnij-kalendar/5771-ekolohichnyi-kalendar-na-2021-rik>
7. Календар екологічних дат року <https://vseosvita.ua/news/kalendar-ekolohichnykh-dat-roku-zakhody-poviazani-iz-zakhystom-dovkillia-17140.html>